

**UCHWAŁA NR XVIII/192/12
RADY MIEJSKIEJ W CZERWIEŃSKU**

z dnia 28 grudnia 2012 r.

w sprawie Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 dla Gminy Czerwieńsk

Na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (tekst jednolity z 2011 r. Dz. U. Nr 231, poz. 1375), w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. *w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego* (Dz. U. z 2011 r. Nr 24, poz.128) **uchwała się, co następuje :**

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 dla Gminy Czerwieńsk w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czerwieńska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr XVIII/192/12
Rady Miejskiej w Czerwieńsku
z dnia 28 grudnia 2012 r.

PROGRAM OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO NA LATA 2012-2015 DLA GMINY CZERWIĘŃSK

Wprowadzenie

Zdrowie psychiczne jest nieodłącznym elementem zdrowia człowieka.

Dostrzegając pilną potrzebę ochrony zdrowia psychicznego Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 28 grudnia 2010 roku przyjęła Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Istotnym celem tego programu jest promocja zdrowia i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienie wielostronnie i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Również ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz.U.Nr 11, poz. 535 z późn. zm.) wskazuje organy administracji samorządowej jako odpowiedzialne za zapewnienie ochrony zdrowia psychicznego.

Gminny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2012-2015 oparty jest na zasadzie integracji działań, na rzecz poprawy i utrzymania zdrowia społeczności lokalnej ze szczególnym uwzględnieniem promocji zdrowia psychicznego.

Ochrona zdrowia może być realizowana przez różne podmioty i w różnych miejscach, począwszy od zakładów opieki zdrowotnej, poprzez szkoły, zakłady pracy, organizacje pozarządowe i społeczność lokalną. Działania na rzecz ochrony zdrowia psychicznego mają więc tym większe szanse powodzenia im więcej jednostek, grup społecznych w nim uczestniczy. Przyjmuje się, że współpraca w każdej dziedzinie wymaga inicjatyw, zrozumienia i wzajemnego zainteresowania. Stan zdrowia psychicznego społeczeństwa zależy w dużej mierze od tego, jaki prowadzą styl życia oraz co robią aby swoje zdrowie zachować i chronić.

Na podstawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego ustalono, że zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się:

- styl życia – około 50% udziału,
- środowisko fizyczne (naturalne oraz tworzone przez człowieka) i społeczne życia, pracy, nauki – około 20%,
- czynniki genetyczne – około 20%,
- działalność służby Zdrowia – około 10%.

Do ważnych przesłanek zachowania zdrowia należą także warunki społeczno-ekonomiczne.

Ochrona zdrowia psychicznego rozpatrywana jest więc jako strategia zdrowego stylu życia, której niejako twórcą jest każdy człowiek, za którą jesteśmy odpowiedzialni my sami, a nie tylko system opieki zdrowotnej.

Wizja ta uświadamia nam konieczność zmiany sposobu myślenia o tym, kto jest odpowiedzialny za zdrowie jednostki i społeczeństwa, wzięcia odpowiedzialności za własne zdrowie, poprzez modyfikację zachowań i stylu życia. Każdy człowiek dokonuje w codziennym życiu wyborów, które bądź szkodzą zdrowiu, bądź je wspomagają. To jednak, jakie ma możliwości wyboru, uzależnione jest już od szeregu czynników, na które często sam nie ma wpływu.

Promocja zdrowia – jest więc procesem zmierzającym do zachowania zdrowia. Profilaktyka – jest jedną z procedur ingerowania w rzeczywistość społeczną i świadomość kształtowania rozwoju tej rzeczywistości.

Diagnoza obszaru objętego programem.

Gminę Czerwieńsk zamieszkuje według stanu na dzień 31.12.2011 r. 9.581 mieszkańców.

Z dokumentacji gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku wynika, iż z pomocy społecznej w różnej formie w roku 2011 korzystało 528 rodzin, w tym 1450 osób. Wśród osób korzystających z pomocy społecznej w różnej formie 19 osób to osoby chore psychicznie, a w tym upośledzone umysłowo - 9 osób. W odniesieniu do przytaczanej wcześniej definicji zdrowiem psychicznym jest nie tylko brak zaburzeń psychicznych, ale również taki stan, w którym osoba jest świadoma swojego potencjału, może radzić sobie z problemami, stresem, może efektywnie pracować i funkcjonować w społeczeństwie. Z obserwacji wynika iż duża ilość osób mających problemy chorych psychicznie nie korzysta z pomocy społecznej. Tak więc nie jest znana dokładniejsza liczba osób chorych psychicznie na terenie gminy Czerwieńsk. Z danych statystycznych przedstawionych w Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego wynika, że w okresie od 1990 r. do 2007 roku wskaźnik rejestrowanego rozpowszechnienia zaburzeń psychicznych wzrósł o 119%. Należy przypuszczać iż w gminie Czerwieńsk wskaźnik ten jest bardzo podobny.

Na terenie Gminy Czerwieńsk funkcjonują 3 Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, które świadczą pomoc osobom chorym w tym także osobom psychicznie chorym.

W Przychodni w Czerwieńsku gmina zatrudniła psychoterapeutkę, która przyjmuje w każdą środę miesiąca po 4 godziny. Działający Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy w miarę swych możliwości w różnej formie dla wszystkich mieszkańców, w tym także mającym problemy ze zdrowiem psychicznym.

Punkt Konsultacyjno-terapeutyczny funkcjonujący 3 razy w miesiącu w swych działaniach jest skierowany na pomoc między innymi osobom mającym problemy ze zdrowiem psychicznym.

Adresaci programu.

Głównymi adresatami przedsięwzięć i inicjatyw zmierzających do poprawy stanu zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym są:

- mieszkańcy gminy,
- wszystkie szkoły w gminie,
- Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej,
- Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zachowania zdrowotne przejawiają się wskutek np. wzorów rodzinnych, tradycji, mody, niewiedzy, przyzwyczajenia itp. Stąd działania zawarte w Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego zostały tak sformułowane, by położyć nacisk na działania zapobiegawcze, dotyczące w szczególności profilaktyki przeciwdziałające zachowaniom szkodliwym dla zdrowia psychicznego i fizycznego. Ze względu na to, że pragniemy przede wszystkim promować zdrowie działania zostały skoncentrowane głównie na placówkach oświatowych. Promowanie właściwych zachowań w odniesieniu do dzieci i młodzieży, szczególnie w środowisku nauczania i wychowania należy uznać za zadanie pierwszoplanowe. Właściwie przekazane wzorce postępowania wśród dzieci i młodzieży – to początek zdrowego odpowiedzialnego społeczeństwa.

Cele i sposoby realizacji Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.

1. Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym.

Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań

i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu,

Prowadzenie kampanii informacyjnych o zagrożeniach dla zdrowia psychicznego zgodnie z potrzebami i aktualną sytuacją zdrowotną,

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych,

Prowadzenie działań skierowanych do dzieci, młodzieży i dorosłych promujących styl życia korzystny dla zdrowia psychicznego ,

Współpracy z instytucjami działającymi na rzecz zdrowia psychicznego ,
Zapobieganie przemocy w rodzinie, w szkole i w środowisku lokalnym wg. przyjętego programu,
Zwiększenie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez organizowanie uroczystości i innych spotkań integracyjnych ,
Przeciwdziałanie dyskryminacji wobec osób z zaburzeniami psychicznymi,
Organizowanie systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysu psychicznego,
Zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych z zakresu porad psychologicznych i psychiatrycznych.

2. Zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym.

Upowszechnienie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej,
Objęcie opieką przez Ośrodek Pomocy Społecznej osób z problemami psychicznymi,
kierowanie ich do specjalnych ośrodków leczenia,
Koordynacja różnych form opieki i pomocy,
Aktywizacja w tym zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.

3. Zapobieganie przemocy w rodzinie, szkole i środowisku.

Upowszechnianie wiedzy wśród ofiar i sprawców przemocy na temat praw i konsekwencji ich działań,
Przeciwdziałanie zaburzeniom w zachowaniu dzieci i młodzieży,
Eliminowanie przemocy psychicznej i fizycznej.

Sposób realizacji programu .

Realizacja programu nastąpi poprzez:
Prowadzenie punktów konsultacyjnych, pomagających w diagnozowaniu uzależnień,
Realizacja zadań w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Realizacja zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii,
Realizacja zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy,
Współpracę z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi,
Zapobieganie nawrotom przemocy w rodzinie poprzez pracę ze sprawcami i ofiarami,
Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi
Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego dla rodzin, obejmującego w szczególności poradnictwo prawne, medyczne i rodzinne, realizowanego w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej.

Oczekiwane korzyści zdrowotne z realizacji programu.

Podniesienie wiedzy na temat profilaktyki i ochrony zdrowia,
Poprawa kondycji psychofizycznej,
Likwidacja barier psychicznych w stosunku do osób niepełnosprawnych,
Zmniejszenie liczby zaburzeń psychicznych,
Zmniejszenie liczby uzależnionych i skutków nałogów.

Finansowanie

1. Świadczenia zdrowotne w zakresie psychiatrycznej opieki zdrowotnej udzielane przez placówki ochrony zdrowia, które mają podpisaną umowę z NFZ, finansowane są ze środków publicznych na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

2. Realizacja zadań z zakresu promocji zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym oraz zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym są finansowane ze środków własnych powiatów i gmin oraz środków finansowych pozyskiwanych przez wykonawcę z innych źródeł.

Ewolucja i monitorowanie programu.

Wszystkie podmioty realizujące zadania Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego są zobligowane do składania w Ministerstwie Zdrowia rocznych sprawozdań z wykonania zadań objętych harmonogramem realizacji NPOZP w terminie do 15 maja każdego roku.

Corocznie zebrane dane z Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwieńsku pozwolą na ukierunkowanie zadań w obszarze oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Analiza materiałów sprawozdawczych pozwoli na wypracowanie nowych kierunków działań, które będą co roku korygowane.

Uzasadnienie

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego oraz ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. Nr 11, poz. 535 z późn. zm.) ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane.

Przyjęcie przez Radę Miejską „Programu zdrowia psychicznego na lata 2012-2015 dla gminy Czerwieńsk” służyć ma przede wszystkim promocji zdrowia psychicznego, zapobieganiu zaburzeniom psychicznym, polepszeniu dostępności do świadczeń pomocy społecznej oraz wsparcia w środowisku rodzinnym i społecznym.

W związku z powyższym przyjęcie uchwały uważa się za zasadne.